

Triển vọng trao đổi thương mại và hợp tác đầu tư giữa Việt Nam và Ô-man

Tuy là thị trường có nhiều tiềm năng, song trao đổi thương mại giữa Việt Nam và Ô-man hiện vẫn còn ở mức khá khiêm tốn. Các doanh nghiệp của hai nước còn thiếu thông tin và chưa có nhiều các cơ hội tiếp xúc với nhau. Hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao từ ngày 09/6/2002. Hiện nay, Việt Nam chưa có Đại sứ quán tại Ô-man trong khi Ô-man đã có Đại sứ quán tại Hà Nội từ tháng 9/2010.

Năm 2013, kim ngạch trao đổi thương mại hai chiều giữa Việt Nam và Ô-man đạt khoảng 48,7 triệu USD, trong đó Việt Nam xuất khẩu sang Ô-man đạt 13,3 triệu USD, nhập khẩu của Việt Nam từ Ô-man đạt 35,4 triệu USD. Các doanh nghiệp Việt Nam hầu như chưa khai thác tốt nhu cầu nhập khẩu của thị trường Ô-man. Ngoại trừ mặt hàng cà phê đã chiếm tới 26% kim ngạch nhập khẩu của Ô-man, các mặt hàng khác như gạo, chè, hạt tiêu, thủy sản, giày dép, sản phẩm gỗ... còn chiếm tỷ trọng hết sức nhỏ bé trong kim ngạch nhập khẩu những mặt hàng này của Ô-man.

Kim ngạch xuất nhập khẩu Việt Nam – Ôman giai đoạn từ 2004 đến 2013

DVT: triệu USD

Năm	Việt Nam xuất khẩu	Việt Nam nhập khẩu	Tổng kim ngạch XNK
2004	2,1	2,6	4,7
2005	3,1	3,1	6,2
2006	5,8	3,7	9,5
2007	8,5	5,9	14,4
2008	7,4	16,8	24,2
2009	7,5	17,8	25,3
2010	7,7	38,4	46,1
2011	18,1	74,2	92,3
2012	13,4	42,4	55,8
2013	13,3	35,4	48,7

Nguồn Tổng cục Hải quan Việt Nam

Các mặt hàng xuất khẩu của Việt Nam sang Ô-man gồm: sản phẩm sắt thép, cà phê, hải sản, máy móc thiết bị và dụng cụ, phụ tùng, giày dép các loại, v.v. Việt Nam nhập khẩu từ Ô-man chủ yếu là kim loại thường, chất dẻo nguyên liệu, hải sản, phân bón các loại, sắt thép phế liệu các loại, v.v.

Số liệu xuất nhập khẩu theo một số mặt hàng chính giữa Việt Nam và Ô-man năm 2013

DVT: triệu USD

STT	Việt Nam xuất khẩu	Kim ngạch	Việt Nam nhập khẩu	Kim ngạch
1	Cà phê	2,9	Chất dẻo nguyên liệu	14,7
2	Hàng thủy sản	2,4	Kim loại thường khác	12,3
3	Máy móc thiết bị, dụng cụ & phụ tùng	1,5	Hóa chất	6,9
4	Gạo	1,4	Sắt thép phế liệu	0,5
5	Hàng hóa khác	0,6	Sản phẩm chất dẻo	0,4
6	Lưới đánh cá	0,5	Sản phẩm đá thuộc chương 68	0,3
7	Điện thoại di động và linh kiện	0,5	Hàng hải sản	0,2
8	Sản phẩm gỗ	0,4		
9	Hạt tiêu	0,3		
10	Giày dép	0,2		

	Tổng	13,3		35,4

Nguồn: Tổng cục Hải quan Việt Nam

Triển vọng hợp tác đầu tư, trao đổi thương mại

Với 82% diện tích đất nước là sa mạc, ngoài nguồn thu về dầu mỏ, Ô-man chưa sản xuất được nhiều sản phẩm nông nghiệp, công nghiệp, hàng tiêu dùng. Tính cả nông-lâm-ngư nghiệp cũng chỉ đóng góp được 3,2% vào GDP. Bên cạnh đó, GDP bình quân đầu người của Ô-man ở mức cao, 25.000 USD/người trong năm 2013 nên nhu cầu tiêu dùng hàng hóa của người dân Ô-man là rất lớn. Vì vậy, trong thời gian tới, Việt Nam có thể đẩy mạnh xuất khẩu sang Ô-man nhóm hàng nông sản, thực phẩm, thủy sản, sản phẩm điện, điện tử gia dụng, sản phẩm nội thất, sản phẩm gỗ, sản phẩm gia dụng, dệt may, giày dép, máy móc thiết bị văn phòng, vật liệu xây dựng, máy móc thiết bị cơ khí, máy móc thiết bị ngành xây dựng, máy móc thiết bị điện.

Ô-man có nhu cầu lớn về nhập khẩu các sản phẩm nông sản, thực phẩm từ Việt Nam, trong đó có mặt hàng gạo, để phục vụ tiêu dùng trong nước và để dự trữ, đảm bảo an ninh lương thực trong thời gian ít nhất là 6 tháng. Mặc dù người dân Ô-man chủ yếu tiêu dùng loại gạo basmati, một loại gạo đồ dành cho người Hồi giáo, nhưng người lao động nhập cư và khách du lịch đến Ô-man với số lượng khá lớn chủ yếu tiêu dùng gạo trắng hạt dài.

Ngoài ra, xuất phát từ đặc điểm Ô-man đang nỗ lực phát triển cơ sở hạ tầng kinh tế, kỹ thuật, đa dạng hóa nền kinh tế, tập trung các nguồn lực để phát triển một số ngành công nghiệp chế tạo, nông nghiệp, thủy sản, nên rất cần thu hút đầu tư nước ngoài và nhập khẩu máy móc, thiết bị, nguyên vật liệu cho các ngành này. Với thế mạnh của mình, Việt Nam có thể cung cấp cho thị trường Ô-man các loại máy móc thiết bị cơ khí dùng trong ngành nông nghiệp, thủy sản, xây dựng, sản xuất vật liệu xây dựng, sản xuất điện, các dịch vụ kỹ thuật trong ngành dầu khí, viễn thông... Ngược lại, Việt Nam có thể nhập khẩu từ Ô-man các sản phẩm hóa chất, khí tự nhiên ở dạng nén hoặc hóa lỏng, nhôm kim loại, kim loại, chất dẻo, phân bón để phục vụ sản xuất trong nước.

Để tận dụng vị trí địa lý thuận lợi và đặc điểm tái xuất hàng hóa của thị trường Ô-man, các doanh nghiệp Việt Nam cũng có thể nghiên cứu khả năng đầu tư xây dựng hoặc mở kho ngoại quan tại Ô-man để nhập khẩu hàng hóa, lưu trữ và phân phối hàng hóa tại Ô-man và các nước GCC khác.

Một lĩnh vực sản xuất Ô-man có thế mạnh là luyện nhôm kim loại. Các doanh nghiệp Việt Nam trong lĩnh vực này có thể nghiên cứu một mô hình hợp tác hiệu quả với doanh nghiệp Ô-man,

theo đó, xuất khẩu nhôm nguyên liệu alumina sang Ô-man, nung chảy và sản xuất nhôm kim loại tại Ô-man, sau đó tái xuất nhôm kim loại về Việt Nam.

Trong lĩnh vực thủy sản, Ô-man đang triển khai mở rộng một số khu vực nuôi trồng thủy sản ven biển, rất cần học hỏi kinh nghiệm của Việt Nam, muốn Việt Nam cử chuyên gia sang giúp đỡ Ô-man phát triển ngành nuôi tôm, cá, muốn doanh nghiệp thủy sản Việt Nam sang đầu tư tại Ô-man trong lĩnh vực này.

Do Ô-man có môi trường kinh doanh thông thoáng, cởi mở, với những chính sách ưu đãi đầu tư hấp dẫn của Chính phủ Ô-man, về lâu dài, các doanh nghiệp Việt Nam cần nghiên cứu khả năng hợp tác đầu tư, thành lập công ty tại Ô-man để có thể khai thác tốt hơn nhu cầu thị trường Ô-man và tận dụng tốt hơn những lợi thế, ưu đãi mà thị trường Ô-man mang lại. Do Ô-man là thị trường mới, hiện nay, các nhà đầu tư nước ngoài đến với Ô-man chưa nhiều như một số nước khác trong khu vực như UAE, Cô-oét, Ca-ta. Trong khi đó, Chính phủ Ô-man lại đang rất quan tâm đến việc thu hút và dành ưu đãi cho nhà đầu tư nước ngoài. Vì vậy, các doanh nghiệp Việt Nam cần nhanh chân để không bỏ lỡ các cơ hội.

Nguyễn Phúc Nam